

Portal Województwa Lubuskiego



Ochrona ludności to wyzwanie i wezwanie do współpracy



© Paweł Wańczko/Lubuskie.pl

Kategoria - Aktualności

Data publikacji -3 marca 2025 godz. 12:47

- Ustawa o ochronie ludności i obronie cywilnej to bardzo ważna sprawa. Musimy razem pomyśleć, jak dobrze się zorganizować, żeby zadbać o bezpieczeństwo Lubuszan - podkreślił marszałek Marcin Jabłoński na konferencji zorganizowanej 3 marca 2025 r. w Akademii im. Jakuba z Paradyża w Gorzowie Wlkp.

Uczestnicy wydarzenia, którego inicjatorem jest **wojewoda lubuski Marek Cebula**, rozmawiali o wyzwaniach ochrony ludności w kontekście nowej ustawy o ochronie ludności i obronie cywilnej.

– Cieszę się, że wojewoda lubuski podjął tę inicjatywę i zapewniam, że jako samorząd będziemy starali się udzielić maksymalnie największego wsparcia i podejmiemy wszystkie działania potrzebne do tego, żeby Lubuszanie byli bezpieczni – mówił marszałek Marcin Jabłoński. – Złożoność tego zagadnienia jest skomplikowana, tak jak i ekosystem, w którym musimy się nauczyć umiejętnie poruszać, żeby zbudować to, co wiąże się z nowymi przepisami i wymogami obecnych czasów. Zdecydowana większość inspekcji, instytucji, straży, służb nie jest wymieniona w ustawie, a widzą państwo, że są one uczestnikami tego spotkania i interesariuszami całego ekosystemu. Trzeba będzie zapewne bliżej się poznać, więc zakładam, że ta konferencja inicjuje pewien proces. Dziękuję panu wojewodzie za to, że stosunkowo szybko podjął to wyzwanie. Będziemy wspólnie poszukiwać rozwiązań, mając na uwadze interes naszego regionu, bo wprost za ten interes odpowiadamy i do tego zostaliśmy powołani – dodał marszałek.

Wdrożenie ustawy to praca drużynowa

Marszałek podkreślił, że ustawa o ochronie ludności i obronie cywilnej angażuje w działania bardzo szerokie grono osób odpowiedzialnych za bezpieczeństwo państwa i samorządów lokalnych, a jednocześnie porządkuje wiele kwestii.

– Tak się składa, że miałem zaszczyt otrzeć się o wszystkie funkcje wypisane w ustawie, pełniąc funkcje burmistrza, starosty, wicewojewody, wojewody, marszałka i wiceministra spraw wewnętrznych. Sprawdziłem nawet, ile razy kto jest wymieniony – marszałek wprost pojawia się 7 razy, odmieniany przez przypadki – kolejne kilkanaście razy, wojewoda – około 100 razy, wójtowie, burmistrzowie i starostowie – około 60 razy. To pokazuje pewne proporcje i to, jak opisano zadania i przyporządkowano je poszczególnym szczeblom. Natomiast wydaje mi się szczególnie istotne to, by jasno sobie uzmysłować, że kluczowym dla skuteczności naszych wspólnych działań jest zgodne i drużynowe podejście do tego zagadnienia. Zmiany oczywiście uważam za korzystne, także z punktu widzenia sprawności funkcjonowania państwa – zwrócił uwagę marszałek Marcin Jabłoński. Stwierdził także, że konferencja zorganizowana w związku z ustawą jest punktem wyjścia m.in. do dyskusji o wykorzystaniu elementów infrastruktury, która istnieje i powstaje w gminach, powiatach i województwie.

Wsparcie obrony cywilnej trwa od lat

Samorząd województwa inwestuje w jednostki, które mają być podstawą nowego systemu obrony cywilnej. Przykładem jest wsparcie przekazywane straży pożarnej – z funduszy unijnych w ramach programu regionalnego sfinansowano w Lubuskiem zakup ponad 100 pojazdów pożarniczych oraz modernizację komend powiatowych – nie tylko straży, ale również policji.

Marszałek województwa dodał, że ustawa o ochronie ludności i obronie cywilnej jest ważna również z perspektywy demografii województwa, bezpieczeństwa na polsko-

niemieckiej granicy i swobody poruszania się na transgranicznym obszarze oraz możliwych klęsk żywiołowych. Duży potencjał współpracy widzi w wykorzystaniu wiedzy i umiejętności pracowników Parku Technologii Kosmicznych w Zielonej Górze-Nowym Kisielinie. – Proszę postrzegać mnie jako partnera w dyskusjach i dywagacjach o tym, jak najlepiej urządzić lubuski system ochrony ludności i obrony cywilnej – zaapelował marszałek Marcin Jabłoński.

„Każdy chce czuć się bezpiecznie”

Konferencję otworzył organizator wydarzenia – **wojewoda lubuski Marek Cebula**. Podkreślał, że w Akademii im. Jakuba z Paradyża spotkało się grono fachowców. Wyraził zadowolenie z obecności młodzieży, ponieważ za moment to ona będzie decydować o tym, jakie będzie wyglądało nasze bezpieczeństwo.

– Dziś musimy podejmować decyzje, które dotyczą nas wszystkich. Myślę, że każdy wychodząc z domu chce czuć się bezpiecznie na ulicy, w swoim miejscu pracy, na uczelni i w każdym miejscu, w którym przebywa. Wiem, że mieszkamy przy granicy zachodniej i wydaje się, że wszyscy tutaj możemy czuć się bardzo bezpiecznie, ale niemal każdego dnia mamy naruszenie naszej przestrzeni powietrznej – albo spada nie do końca spalona w atmosferze rakiet, która ląduje gdzieś na terytorium RP, albo przelatują pociski, które wystrzelone zostały podczas działań zbrojnych z Rosji bądź Białorusi. To o czym będziemy rozmawiali, dotyczy nas wszystkich, jeśli nawet nie zdajemy sobie z tego sprawy. Za moment będziemy musieli wszyscy być przygotowani do tego, by w sytuacji zagrożenia, stawić takim zdarzeniom czoła – podkreślał wojewoda.

M. Cebula odniósł się również do powodzi z 2024 r. oraz pożaru składowiska toksycznych odpadów w Zielonej Górze-Przylepie w 2023 r. Podkreślał też, że ustawa o ochronie ludności i obronie cywilnej dotyczy każdego mieszkańca Polski. – Nie ma niczego ważniejszego. Jeśli państwo nie chroni swoich obywateli, to po co nam takie państwo? Państwo musi zapewnić bezpieczne bytowanie. Mamy coraz częściej do czynienia ze zjawiskami naturalnymi, które powodują, że jesteśmy zagrożeni. Słyszymy ostatnio, że na terenie Polski działają różnego rodzaju służby. Dochodzi do pożarów, które nie wybuchają same – czasami jest to działalność człowieka – dodał.

Bezpieczeństwo państwa - jakie wyzwania nas czekają?

W imieniu rektor Akademii im. Jakuba z Paradyża, **prof. dr hab. Elżbiety Skorupskiej-Raczyńskiej**, gości konferencji powitał **prorektor ds. nauki prof. dr hab. Grzegorz Kucharczyk**. Podkreślał, że uczelnia wielokrotnie przy okazji licznych konferencji dotyczących różnych aspektów polityki bezpieczeństwa państwa gości służby mundurowe i na stałe z nimi współpracuje na płaszczyźnie dydaktycznej.

– Cieszymy się, że ta okazja, jaką jest dzisiejsza konferencja, gromadzi tak liczne i wspaniałe grono prelegentów i uczestników. Ta konferencja jest wieloaspektowa. Próbuje odpowiedzieć na wyzwanie, które jest jednym z najważniejszych, jeśli chodzi o bezpieczeństwo państwa, tzn. zintegrowanie wielu aspektów tego, co

składa się na bezpieczeństwo. Widzimy, co się dzieje na froncie wojny ukraińsko-rosyjskiej. Działania wojenne, sposób prowadzenia wojny – to zmienia się na naszych oczach. Musimy elastycznie reagować, wykorzystując zasoby wiedzy z obszarów, które do tej pory – wydawać by się mogło – były luźno związane z polityką bezpieczeństwa państwa. Dzisiaj można powiedzieć, że wszystko dotyczy polityki bezpieczeństwa państwa – mówił prorektor.

„Mieszkańcy muszą mieć świadomość, gdzie szukać pomocy”

Posłanka Krystyna Sibińska podkreślała, że ustawa o ochronie ludności i obronie cywilnej obowiązuje od 1 stycznia 2025 r. – Ochrona ludności jest tym, czym powinniśmy się zająć, do czego powinniśmy wrócić, bo przez ostatnie lata byliśmy uśpieni przez lata pokoju i braku działań wojennych. Wojna w Ukrainie pokazała, że wszystko może się zmienić, a my nie zawsze jesteśmy do tego przygotowani. Pamiętam czasy, gdy było przysposobienie obronne w szkole. Żyliśmy w czasach, gdzie pamięć wojny jeszcze drzemała w naszych rodzicach. Teraz zapomnieliśmy o tym, że wszystko może się wydarzyć i że musimy być przygotowani na wszystko – nie tylko na działania wojenne, ale także na te związane z ochroną ujęć wody, z zabezpieczeniem infrastruktury strategicznej, ale także na działania związane z powodzią czy innymi kataklizmami. Ostatnie czasy pokazały, że mogą się wydarzyć różne zdarzenia, na co powinniśmy być przygotowani nie tylko jako samorząd i rząd. Mieszkańcy muszą mieć świadomość, gdzie mogą szukać pomocy i jakiego wsparcia oczekiwać – mówiła posłanka.

„Nie było tak rzeczowej dyskusji w Senacie”

– Zacznę od podziękowań organizatorowi. Panie wojewodo, gdy patrzę na tę salę, przypomina mi się dyskusja w Senacie. W parlamencie zawsze jest spór, a w przypadku tej ustawy nie przypominam sobie innej tak rzeczowej dyskusji. Nie tylko nie było podziałów, ale atmosfera tej dyskusji wskazywała, jak potrzebna i poważna jest to ustawa. Panie wojewodo, dzisiaj jest taki czas, który pan wyczuwa, skoro zebrał tu pan tylu ludzi, którzy są odpowiedzialni za nasze województwo – mówił **senator Władysław Komarnicki**.

Parlamentarzysta podkreślił, że ostatnie wydarzenie ze Stanów Zjednoczonych – zakończona kłótnią rozmowa prezydenta Ukrainy Wołodymyra Zełenskiego z prezydentem Donaldem Trumpem i wiceprezydentem J. D. Vancem – jest dla polskich władz wyraźnym impulsem do działania. – Świat trochę stanął na głowie. To, co przez 80 lat nas uspokajało, dziś praktycznie się nie liczy. Sami śledzimy tę sytuację. Te niby stuprocentowe międzynarodowe porozumienia i umowy mogą się rozpiezchnąć jak ostatnia rozmowa w Gabinetach Ovalnym w Waszyngtonie. Mam nadzieję, że Polacy po raz pierwszy są mądrzy przed szkodą. I to spotkanie tak traktuję – dodał.

Senator podziękował przy okazji wszystkim osobom, które jesienią 2024 r. były zaangażowane w walkę z powodzią. – Kłaniam się nisko i bardzo serdecznie dziękuję tym, którzy są z nami na co dzień w momencie zagrożenia – mówił.

Założenia ustawy i rola marszałków województw

Ustawa o ochronie ludności i obronie cywilnej z 5 grudnia 2024 r. zakłada, że proces ochrony ludności jest ciągły i realizowany w czasie pokoju w oparciu o organy administracji publicznej za pomocą podmiotów ochrony ludności. Ochrona ludności ma zapewnić bezpieczeństwo ludności przez ochronę życia i zdrowia, a także mienia i infrastruktury, natomiast obrona cywilna – ochronę cywilów przed zagrożeniami wynikającymi z działań zbrojnych i ich następstw.

W ramach posiadanych kompetencji marszałek województwa ma za zadanie nadzorować oraz koordynować realizację zadań ochrony ludności i obrony cywilnej przez podmioty ochrony ludności i obrony cywilnej:

- jednostki systemu Państwowego Ratownictwa Medycznego,
- szpitale wojewódzkie,
- jednostki kultury posiadające zabytki.

Zgodnie z artykułem 12 ustęp 1. punkt 2-4 ustawy marszałek województwa ma za zadanie m.in. udzielać pomocy (w tym finansowej) w realizacji zadań ochrony ludności i obrony cywilnej powiatom wchodzącym w skład województwa na podstawie porozumień lub umów zawartych ze starostami o współdziałaniu w zakresie realizacji zadań ochrony ludności lub obrony cywilnej. Zajmuje się również oceną wykonywania zadań ochrony ludności i obrony cywilnej przez podmioty ochrony ludności, z którymi zawarł porozumienie lub wobec których wydał decyzję o uznaniu za podmiot ochrony ludności.

Kolejnymi zadaniami marszałka są:

- planowanie oraz organizowanie szkoleń, ćwiczeń i innych form edukacji z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej oraz wspieranie programów edukacyjnych mających na celu przygotowanie do reagowania na potencjalne zagrożenia i wzmacnianie społecznej odporności;
- tworzenie i utrzymywanie zasobów ochrony ludności;
- wydawanie podmiotom ochrony ludności i obrony cywilnej zaleceń odnośnie do rodzajów i ilości zasobów ochrony ludności utrzymywanych przez te podmioty;
- ewidencjonowanie podmiotów i zasobów ochrony ludności;
- koordynowanie udostępniania podległej infrastruktury na rzecz ochrony ludności i obrony cywilnej;
- wyznaczanie, zawieranie porozumień i wydawanie decyzji o uznaniu za podmiot ochrony ludności;
- zapewnienie funkcjonowania urzędu marszałkowskiego w czasie wojny;
- wnioskowanie do wojewody o nadanie przydziałów mobilizacyjnych obrony cywilnej;
- sporządzanie co 2 lata informacji o stanie przygotowań samorządu województwa do realizacji zadań ochrony ludności i obrony cywilnej i przedstawianie jej sejmikowi województwa.

Sejmik Województwa ma za zadanie, na wniosek marszałka, uchwalać w budżecie województwa środki finansowe przewidziane do realizacji zadań własnych w zakresie ochrony ludności i obrony cywilnej.

